

Trafikdage på Aalborg Universitet 2002-03-05

Emne: Køretøjsteknologi, støj og luftforurening

Titel: Projekt Udemiljø - støj- og luftforurening fra vejtrafik

Oplægsholdere:

Anton Iversen, Vejkontoret, Århus Kommune, Kalkværksvej 10, 8100 Århus C, tlf. 8940 4457
mail: ai@vej.aarhus.dk

Birte Nielsen, Vejkontoret, Århus Kommune, Kalkværksvej 10, 8100 Århus C, tlf. 8940 4453 mail:
bni@vej.aarhus.dk

Resumé

1. Baggrund og formål

Århus Kommune har gennem de senere år arbejdet med den trafikskabte støj- og luftforurening under titlen "Projekt Udemiljø".

Formålet har været at opdatere den i 1994 vedtagne Trafik- og miljøhandlingsplan - med reviderede mål og forslag til indsatsområder vedrørende støj- og luftforurening fra vejtrafik. Herunder forslag om oprettelse af en støjpulje med midler til støjforanstaltninger i og ved de mest belastede boliger, luftkvalitetsmålinger samt en forbedret overvågning af og information om udviklingen i trafikmiljøforhold i Århus Kommune for til enhver tid at kunne give Århus Byrådet et godt grundlag for at beslutte, om det er nødvendigt at gribe ind med regulerende foranstaltninger.

2. Anvendte metoder, analyser og fremgangsmåde

Med henblik på at følge udviklingen i trafikken og dens belastning af miljøet er der udarbejdet et overvågningsprogram for trafikken og dens påvirkning af miljøet (støj- og luftforurening).

Overvågningen af trafikmiljøet omfatter følgende elementer:

- udarbejdelse af indeks for trafikudviklingen
- en trafikmiljødatabase, med beregninger af miljøkonsekvenser
- målinger af luftkvalitet (i samarbejde med DMU) på en gademålestation og en baggrundsmålestation, som led i det landsdækkende måleprogram
- indikative målinger af luftkvalitetsforhold
- målinger af vejtrafikstøj

Desuden er der i 2000/2001 gennemført en detaljeret kortlægning af de trafikskabte støjforhold ved alle boliger i Århus Kommune.

Kortlægningen er gennemført dels som et led i overvågningen af trafikmiljøet og dels med henblik på at kunne prioritere en fremtidig indsats overfor trafikstøjen.

Kortlægningen har bestået af to delelementer. En del der udgør en beregning af støjniveauet på facaden af alle boliger i Århus Kommune ved hjælp af en omfattende støjberegningsmodel, og en

del der består i en mere detaljeret kortlægning af forholdene ved de ca. 5.000 mest støjbelastede boliger i kommunen.

3. Det empiriske grundlag

Det empiriske grundlag består af løbende trafiktællinger på vejnettet, måling og beregning af den trafikskabte støj- og luftforurening, samt en omfattende støjkortlægning af alle boliger i kommunen.

4. Resultater

Støj

Støjkortlægningen viser, at i alt ca. 11.600 boliger i kommunen - svarende til ca. 8 % af boligmassen - er belastet af mere end 65 dB(A) på facaden. Heraf er ca. 81 % belastet af trafikstøj fra kommuneveje og ca. 19 % fra stats- eller amtsveje. En afhjælpende indsats ved samtlige boliger langs kommuneveje med et støjniveau over 65 dB(A) skønnes at koste godt 180 mio. kr.

Med udgangspunkt i den senest gennemførte støjkortlægning kan det konstateres, at de hidtil afsatte midler alene rækker til en begrænset indsats overfor de mest belastede boliger.

Indsatsen skal ske gennem etablering af en kommunal støjpulje. Herfra tilbydes et tilskud på 50 % af anlægsudgiften til ejere af nogle af de mest belastede boliger i Kommunen. Da den oprettede støjpulje ikke har midler til at afhjælpe støjproblemerne ved samtlige belastede boliger er de boligejendomme - der kan ansøge - udpeget med baggrund i støjkortlægningen.

De udpegede områder hører til de mest støjbelastede dele af det overordnede vejnet. Der er desuden tale om strækninger, hvor der ikke forventes reduktioner i trafikomfanget som følge af trafikreguleringer.

Områderne omfatter i alt knap 1.200 boliger. Af disse har omkring 1.100 et støjniveau over 65 dB(A) på døgnbasis - heraf ca. 380 et støjniveau over 70 dB(A).

Områderne omfatter flere boliger end der kan ydes tilskud til. Det skyldes, at erfaringer fra Banestyrelsens støjpulje viser, at ikke alle boligejere er interesserede og at nogle boliger allerede er tilstrækkeligt støjisolerede.

Tilbud om at kunne ansøge om tilskud forventes udsendt i løbet af 2002 med henblik på indgåelse af aftaler og anvendelse af midlerne i 2002-2004.

Som udgangspunkt vil kun boliger, der har et støjniveau over 65 dB(A) på facaden komme i betragtning til et tilskud fra støjpuljen. Af arkitektoniske og æstetiske hensyn gives der kun tilbud om tilskud til hele ejendomme og ikke til enkeltboliger i en ejendom.

Herudover kan det - afhængig af antallet af ansøgninger - blive aktuelt at prioritere ansøgningerne.

Luft

De hidtidige beregninger af luftforureningen viser at luftforureningen ikke i dag udgøre noget alvorligt problem, set i forhold til gældende grænseværdier. Kun få vejstrækninger har beregningsmæssigt en koncentration af kvælstofdioxid og kulilte, som tangerer gældende vejledende grænseværdier. EU har imidlertid vedtaget nye skærpede grænseværdier og krav om at

der skal måles i alle byer med mere end 250.000 indbyggere, herunder Århus. Det er endnu uvist om disse nye grænseværdier kan overholdes i de større byer.

Med henblik på at kunne følge og overvåge udviklingen i luftkvalitetsforholdene langs de trafikalt mest belastede veje i kommunen, er det hensigten fremover at gennemføre en systematisk overvågning.

Overvågningsprogrammet omfatter, foruden egentlige målestationer, beregninger af luftforurening og luftkvalitet på alle dele af trafikvejnettet (de mest belastede veje) samt en række periodiske og indikative målinger.

Målinger af luftkvaliteten skal endvidere bidrage til en større viden, med henblik på at kvalificere de modeller, der benyttes til beregning af luftkvaliteten. Beregninger vil også fremover være et vigtigt middel i overvågningen, da det kun i begrænset omfang er muligt praktisk og økonomisk at foretage målinger af luftkvaliteten.

Overvågningen af luftforureningen kan danne grundlag for beslutninger om en eventuel fremtidig indsats på området.